ଦେଶଭକ୍ତ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନାୟକ

ଡ. ଗୋବିନ୍ଦଚନ୍ଦ୍ର ଚାନ୍ଦ

"ଆକାଶରେ ସୂର୍ଯ୍ୟଚନ୍ଦ୍ର ଯଦି ସତ୍ୟ, ତେବେ ମୋ ମାଆ ନିଶ୍ଚୟ ସ୍ୱାଧୀନ ହେବ ।"

ଏହା କୌଣସି ଗପ ବା ନାଟକର କଥା ନୁହେଁ, ଆମ ମାଟିର ଜଣେ ବୀରପୁରୁଷ ଫାଶୀଖୁଣ୍ଟରେ ଝୁଲିବା ପୂର୍ବରୁ ଏକଥା କହିଥିଲେ । ତାଙ୍କ ମୁହଁର ଏହି କଥା ପ୍ରାୟ ଚାରିବର୍ଷ ପରେ ସତ୍ୟରେ ପରିଣତ ହୋଇଥିଲା । ସେହି ବୀରପୁରୁଷ ଜଣକ ଥିଲେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନାୟକ, ଦେଶପାଇଁ ପ୍ରାଣବଳି ଦେଇ ସେ ଅମର ହୋଇଛନ୍ତି ।

ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନାୟକ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ୧୮୯୯ ମସିହାରେ । ଅବିଭକ୍ତ କୋରାପୁଟ ଜିଲ୍ଲାର ତେନ୍ତୁଳିଗୁମ୍ମା ଅଞ୍ଚଳରେ ଥିବା ଗାଁଗୁଡ଼ିକରୁ ଖଜଣା ଅସୁଲ କରିବା କାମରେ ଜୟପୁରର ରାଜା ତାଙ୍କ ବାପା ପଦଲାମ ଭୂମିଆଙ୍କୁ ମୁସ୍ତାଦାର ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ କରିଥିଲେ । ତେଣୁ ପଦଲାମ ଭୂମିଆ ପଦଲାମ ନାୟକ ଭାବରେ ଜଣାଶୁଣା ହେଲେ । ବାପାଙ୍କ ପରି ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଥିଲେ କର୍ମଠ । ନିଜକାମ ନିଜେ କରିବାକୁ ସେ ଖୁବ୍ ଭଲ ପାଉଥିଲେ । ମନରେ ତାଙ୍କର ପରଆପଣା ବା ଉଚ୍ଚନୀଚ ଭାବନା ସ୍ଥାନ ପାଉନଥିଲା । ସମସ୍ତଙ୍କ ସହିତ ମିଳିମିଶି ସେ ଚଳିପାରୁଥିଲେ ।

ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ବୟସ ବଢ଼ିଲା । ସେ ଯୁବକ ହେଲେ । ନୂଆନୂଆ କଥା ମୁଣ୍ଡରେ ଜୁଟିଲା । ନାୟକ ପୁଅ ତ ସେ । ଖୁବ୍ ନିକଟରୁ ଗରିବମାନଙ୍କ ଦୁଃଖ ଶୁଣନ୍ତି, ଅବସ୍ଥା ଦେଖନ୍ତି । ଯେଉଁଯେଉଁ ନୀତିନିୟମ ଗରିବ ବନବାସୀଙ୍କୁ ଅସୁବିଧାରେ ପକାଉଥିଲା, ସେଥିପାଇଁ ସେ ବାପାଙ୍କ ନିକଟରେ ଆପତ୍ତି କରନ୍ତି । କେଉଁଠାରେ ଅନ୍ୟାୟ ହେଉଥିବାର ଦେଖିଲେ ମନଟା ତାଙ୍କର ବିଦ୍ରୋହୀ ହୋଇଉଠେ ।

ମାତ୍ର ୧୯ ବର୍ଷ ବୟସରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କର ବିବାହ ହୋଇଥିଲା । ଦୁଇବର୍ଷ ପରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କର ପୁଅଟିଏ ହୋଇଥିଲା । ପୁଅର ନାଁ ରଖାଯାଇଥିଲା ରଘୁନାଥ । ପଦଲାମ ନାୟକ ବୃଦ୍ଧ ହୋଇଯିବାରୁ ନିଜ ଦାୟିତ୍ୱ ସମ୍ଭାଳି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ନିଜ ସ୍ଥାନରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କୁ ସେ ମୁସ୍ତାଦାର ଭାବରେ ବାଛିଲେ । ଜୟପୁର ରାଜା ଏ ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ସ୍ୱୀକାର କଲେ । ସେହିଦିନଠାରୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଭୂମିଆ ପରିବର୍ତ୍ତେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନାୟକ ଭାବରେ ପରିଚିତ ହେଲେ ।

୧ ୯ ୩୦ ମସିହା ବେଳକୁ ଭାରତରେ ଇଂରେଜମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମ ଜୋରଦାର ହୋଇ ଉଠିଥାଏ । ସମସ୍ତଙ୍କ ଉପରେ ଲବଣ ସତ୍ୟାଗ୍ରହର ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିଥାଏ । କୋରାପୁଟ ଜିଲ୍ଲା ମଧ୍ୟ ଏଥିରୁ ବାଦ୍‌ଯାଇନଥିଲା । ବୀର ବନବାସୀମାନେ ବିଦେଶୀ ଶାସନଦ୍ୱାରା ଶୋଷିତ ହେଉଥିବା କଥା ଅନୁଭବ କରି ସାରିଥିଲେ । କୋରାପୁଟର ଜଣାଶୁଣା ସଂଗ୍ରାମୀ ରାଧାକୃଷ୍ଣ ବିଶ୍ୱାସରାୟ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମକୁ ସେ ଅଞ୍ଚଳରେ ଦୃଢ଼ କରିଥିଲେ । ଇଂରେଜ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ନାଲିଆଖିକୁ ଲୋକମାନେ ଭୟ କରୁନଥିଲେ । ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନାୟକ ଥିଲେ ଆଗୁଆ । ସେ ମୁସ୍ତାଦାର ହୋଇଥିବାରୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମର ସଭାସମିତିରେ ଯୋଗ ଦେଉଥିଲେ । ରାଧାମୋହନ ସାହୁ, ରାଧାକୃଷ୍ଣ ବିଶ୍ୱାସରାୟ, ନୀଳକଣ୍ଠ ପାତ୍ର ପ୍ରଭୃତି କର୍ମୀଙ୍କ ପ୍ରଭାବରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ କଂଗ୍ରେସରେ ମିଶିଲେ ଓ ମୁକ୍ତି ସଂଗ୍ରାମରେ ଯୋଗ ଦେଲେ ।

ପ୍ରଥମ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ସରିଯିବା ପରେ ଭାରତକୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ଦେବା ନିମନ୍ତେ ଇଂରେଜ ସରକାର ଆଦୌ ପଦକ୍ଷେପ ନେଲେନାହିଁ । ତେଣୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀମାନେ ସରକାରଙ୍କ ସହିତ ଅସହଯୋଗ କଲେ । ସତ୍ୟାଗ୍ରହ ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ସବୁ କଂଗ୍ରେସ କର୍ମୀ ଏଥିରେ ଯୋଗ ଦେଲେ । ୧ ୯ ୪ ୦ ମସିହା ଡିସେମ୍ବର ମାସରେ ରାମଗିରି ଫାଣ୍ଡି ଆଗରେ ସତ୍ୟାଗ୍ରହ କରି ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନାୟକ ପୁଲିସ ହାତରେ ଗିରଫ ହେଲେ । କୋରାପୁଟ ଜେଲ୍‌ରେ ତାଙ୍କୁ ନଅ ବର୍ଷ ସଶ୍ରମ କାରାଦଣ୍ଡ ଭୋଗିବାକୁ ଆଦେଶ ମିଳିଲା । ସେତେବେଳେ

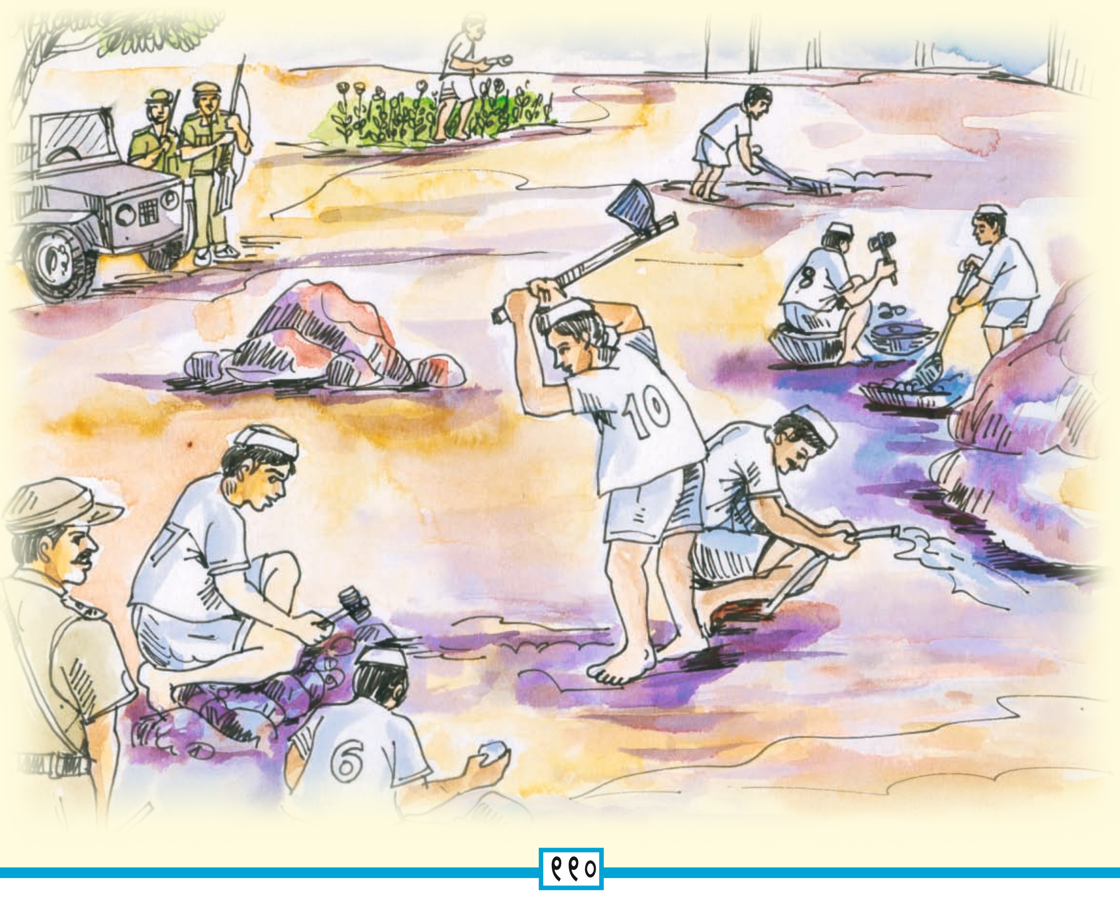

ବନ୍ଦୀର ଜୀବନ ଦୁଃଖମୟ ଥିଲା । ଅତ୍ୟଧିକ ଖଟଣି ପଡୁଥିଲା । ଖାଇବାକୁ ମିଳୁଥିଲା ଗୋଡ଼ିମିଶା ଭାତ, ପୋଡ଼ା ମାଣ୍ଡିଆ ରୁଟି ଆଉ ପାଣିଆ ଡାଲି । ବେଡ଼ି ପକା ହାତରେ ଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟା ଧରି ପରିଶ୍ରମ କରିବାକୁ ପଡୁଥିଲା ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କୁ । ସବୁ ଦୁଃଖକଷ୍ଟକୁ ନୀରବରେ ସହିଯାଉଥିଲେ ସେ । ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ଯୋଗଦାନ କରିଥିବା କାରଣରୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନାୟକ ନିଜର ମୁସ୍ତାଦାର ପଦ ହରାଇଥିଲେ । ତାଙ୍କୁ ମିଳିଥିବା ଜମିକୁ ଜୟପୁର ରାଜା ଛଡ଼ାଇ ନେଇଥିଲେ । ଏଥିରେ ସେ ବିଚଳିତ ହୋଇ ନ ଥିଲେ । ସେ ଜାଣିଥିଲେ, ଦୁଃଖ ନସହିଲେ ମାଟିମାଆର ଦୁଃଖ ଯିବ ନାହିଁ ।

୧୯୪୨ ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ ମାସ ୧୫ ତାରିଖରେ ଜୟପୁର ତାଲୁକ୍ ଅଫିସ୍ ଓ ଥାନା ଘେରାଉ ହେଲା । ଚାରିଆଡ଼େ ଉତ୍ତେଜନା ଲାଗିରହିଥିଲା । ସେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନାୟକ । ଅଗଷ୍ଟ ୧୭, ୧୮ ଓ ୧୯ ତାରିଖରେ ପାଖାପାଖି ଅଞ୍ଚଳରେ ଥିବା ମଦଦୋକାନ ଉପରେ ସଂଗ୍ରାମୀମାନେ ଚଢ଼ାଉ କଲେ । ମଦଦୋକାନଗୁଡ଼ିକୁ ଭାଙ୍ଗିଦେଲେ । ସବୁଠି ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନାୟକ ଆଗୁଆ । ତେଣୁ ପୁଲିସ୍ ଓ ମଦଦୋକାନୀଙ୍କ ରାଗ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ଉପରେ ବଢ଼ିଗଲା ।

ଆସିଲା ଅଗଷ୍ଟ ୨୧ ତାରିଖ । ସେ ଦିନ ସଂଗ୍ରାମୀମାନେ ମାଡିଲି ଥାନା ଘେରାଉ କରିବେ ବୋଲି ପୁଲିସ୍ ପାଖରେ ଖବର ପହଞ୍ଚିଥାଏ । ହଜାରହଜାର ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ ଏକତ୍ର ହେଲେ । ସେମାନଙ୍କ

ନେତୃତ୍ୱ ନେଉଥା'ନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନାୟକ । ସଂଗ୍ରାମୀମାନଙ୍କୁ ପୁଲିସ୍ ବାଧା ଦେଉଥାଏ । ଥାନା ଆଗରେ ପ୍ରବଳ ଭିଡ଼ ଜମିଥାଏ । ଥାନା ଭିତରକୁ ପ୍ରବେଶ କରିବାପାଇଁ ଲୋକେ ଉଦ୍ୟମ କରୁଥାନ୍ତି । ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା ଠେଲାପେଲା । ଭିଡ଼ ଭାଙ୍ଗିବା ପାଇଁ ପୁଲିସ୍ ଗୁଳି ଚଳାଇଲା । ଏହା ଫଳରେ ଅଘଟଣଟିଏ ଘଟିଗଲା । ପୁଲିସ୍ ଗୁଳିରେ ଫରେଷ୍ଟ ଗାର୍ଡ ଜି. ରାମେୟାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ହେଲା । ନିଜ ଲୋକଟା ମରିଯାଇଥିବାରୁ ପୁଲିସ୍ ଡରିଗଲା । ଜି. ରାମେୟାର ମୃତ୍ୟୁପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନାୟକ ଓ ବଳରାମ ପୂଜାରୀଙ୍କୁ ଦାୟୀ କରିବାକୁ ସ୍ଥିର କରାଗଲା । ରାମେୟାର ମୃତ୍ୟୁ ଓ ପୁଲିସ୍ ଥାନା ଘେରାଉ ଅପରାଧରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନାୟକଙ୍କ ବିରୋଧରେ ମକଦ୍ଦମା କରାଗଲା । ପୁଲିସ ତେନ୍ତୁଳିଗୁମ୍ମା ଗାଁକୁ ଘେରାଉ କରି ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନାୟକଙ୍କୁ ଗିରଫ କଲେ । ଦେଶର ସ୍ୱାଧୀନତା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନାୟକ ଓ ତାଙ୍କ ସାଥୀଙ୍କୁ ମିଥ୍ୟା ମକଦ୍ଦମାରେ ପଡ଼ିବାକୁ ହେଲା ।

ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନାୟକ ଓ ତାଙ୍କ ସାଥିମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ କରାଯାଇଥିବା ମକଦ୍ଦମାର ରାୟ ପ୍ରକାଶ ପାଇଲା ୧ ୯ ୪ ୨ ମସିହା ନଭେମ୍ବର ମାସରେ । ବିଚାରରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନାୟକ ଫାଶୀଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ ହୋଇଥିଲେ ।

୧ ୯ ୪ ୩ ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ ମାସ ୨ ୯ ତାରିଖ । ସକାଳ ପାଞ୍ଚଟା ବାଜିବାକୁ ଅଳ୍ପ କେତୋଟି ମୁହୂର୍ତ୍ତ ବାକିଥାଏ । ଜେଲ୍ କର୍ମଚାରୀ ଆସି ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଆଗେଇ ଚାଲିଲେ ଫାଶୀଖୁଣ୍ଟ ଆଡ଼କୁ । ମୁହଁରେ ତାଙ୍କର ରାମଧୁନ୍ । ଶେଷରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ମୁହଁରୁ ଶେଷ ବାକ୍ୟ ବାହାରି ଆସିଥିଲା, "ଆକାଶରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ର ଯଦି ସତ୍ୟ, ତେବେ ମୋ ମାଆ ନିଶ୍ଚୟ ସ୍ୱାଧୀନ ହେବ ।" ପରବର୍ତ୍ତୀ କ୍ଷଣରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ଶରୀର ଝୁଲି ପଡ଼ିଥିଲା ଫାଶୀଖୁଣ୍ଟରେ । ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନାୟକଙ୍କ ଶରୀର ସିନା ମାଟିରେ ମିଶିଯାଇଛି; କିନ୍ତୁ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ସେ ଅମର ହୋଇ ରହିଯାଇଛନ୍ତି ଜନମାନସରେ ।

ଲେଖକ ପରିଚୟ

ଡ. ଗୋବିନ୍ଦଚନ୍ଦ୍ର ଚାନ୍ଦ ୧୯୬୭ ମସିହା ମେ ମାସ ୪ତାରିଖରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ,'ତାଙ୍କର ରଚିତ ପୁସ୍ତକଗୁଡ଼ିକ ହେଲା, 'ଅମର ସନ୍ତାନ', 'ମହାନ ମୁନି ମନୀଷୀ', 'ଅତୀତ କହେ କଥା', 'ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ବିକାଶ ଓ ବିବର୍ତ୍ତନରେ ଝଙ୍କାର', 'ସ୍ମରଣୀୟ ସେ ସହିଦ' ଇତ୍ୟାଦି । ଏହି ବିଷୟଟି ତାଙ୍କର 'ଅମର ସହିଦ' ପୁସ୍ତକରୁ ଆସିଅଛି ।

ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ପାଇଁ ସୂଚନା

- ଏହି ପାଠଟି ପଢ଼ାଇବା ସମୟରେ ଶିକ୍ଷକ ଭାରତର ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ସଂଗ୍ରାମୀ, ଓଡ଼ିଶାର ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ, ଦେଶପ୍ରେମୀ ସହିଦ୍‌ମାନଙ୍କ ସଂପର୍କରେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ କହିବେ ।
- ଜୟୀ ରାଜଗୁରୁ, ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନାୟକ, ରଘୁଦିବାକର, ବୀର ସୁରେନ୍ଦ୍ରସାଏ, ବାଜିରାଉତ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କ ଫଟୋଚିତ୍ର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଦେଖାଇବେ ଓ ସେମାନଙ୍କ ତ୍ୟାଗ ତଥା ବଳିଦାନ ସଂପର୍କରେ ଧାରଣା ଦେବେ ।
- ଓଡ଼ିଶାର ସମ୍ବଲପୁର, ଖୋର୍ଦ୍ଧା, ବ୍ରହ୍ମପୁର, କୋରାପୁଟ ପ୍ରଭୃତି ଅଞ୍ଚଳରେ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମ କିପରି ସଙ୍ଗଠିତ ହୋଇଥିଲା,ସେ ସଂପର୍କରେ ଶିକ୍ଷକ ପିଲାମାନଙ୍କ ସହିତ ଆଲୋଚନା କରିବେ ।
  ସର୍ବନାମ ପଦ ସଂପର୍କରେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ଉଦାହରଣ ମାଧ୍ୟମରେ ବୁଝାଇବେ ।

ସୂଚନା

ଚଢ଼ାଉ – ଆକ୍ରମଣ

ରାମ୍‌ଧୁନ୍ – ରଘୁପତି ରାଘବ ରାଜାରାମ୍ ପ୍ରାର୍ଥନା – ଯାହା ସର୍ବଜନ ଆଦୃତ

ଅଘଟଣ – ଯେଉଁ ପ୍ରକାର ଘଟଣା ଘଟିବା କଥା ନୁହେଁ

ଘେରାଉ – ଦାବି ହାସଲ ପାଇଁ ଉପରିସ୍ଥ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଚାରିପାଖରେ ଘେରି ଅଟକାଇ ରଖିବା

ଅସୁଲ – ଆଦାୟ କରିବା

ଆସ ଜାଣିବା କେତୋଟି ନୂଆ ଶବ୍ଦ

ଚତୁର	ଅବିଭକ୍ତ	ସ୍ୱୀକାର	ପଦକ୍ଷେପ	ଚଢ଼ାଉ
ଅସୁଲ	ବନବାସୀ	ଶୋଷିତ	ସଶ୍ରମ	ଘେରାଉ
କର୍ମଠ	ଆପତ୍ତି	ପ୍ରଭାବ	ଉତ୍ତେଜନା	ଉଦ୍ୟମ
ବିଦ୍ରୋହୀ	ଅଘଟଣ			

ଅଭ୍ୟାସ

୧. ଆସ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେବା ।

କ) ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନାୟକ କେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ?

ଖ) ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ବାପା କେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ ?

ଗ) ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ସ୍ୱଭାବ କିପରି ଥିଲା ?

ଘ) ବାପାଙ୍କ ନିକଟରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ କେଉଁଥିପାଇଁ ଆପତ୍ତି କରନ୍ତି ?

ଙ) ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ମନ କାହିଁକି ବିଦ୍ରୋହ କରେ ?

୨. ଆସ ଉତ୍ତର ଲେଖିବା ।

କ) ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଭୂମିଆ ବଦଳରେ ସେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନାୟକ ଭାବରେ କିପରି ପରିଚିତ ହେଲେ ?

ଉ. ....

ଖ) ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ କାହିଁକି ?

ଉ. ....

ଗ) ଜେଲ୍‌ରେ ଥିବାବେଳେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ କିପରି ଅବସ୍ଥାରେ ଥିଲେ ?

ଉ. ....

ଘ) ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ଯୋଗ ଦେବାରୁ ତାଙ୍କର କ'ଣ କ'ଣ ଅସୁବିଧା ହେଲା ?

ଉ. ....

ଙ) ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କୁ କାହିଁକି ଫାଶୀ ଦଣ୍ଡ ମିଳିଲା ?

ଉ. ....

୩. ସରଳ ଭାଷାରେ ବୁଝାଇ ଲେଖିବା ।

କ) "ଆକାଶରେ ଯଦି ସୂର୍ଯ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ର ସତ୍ୟ, ତେବେ ମୋ ମାଆ ନିଶ୍ଚୟ ସ୍ୱାଧୀନ ହେବ" ।

ଖ) ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନାୟକଙ୍କ ଶରୀର ସିନା ମାଟିରେ ମିଶିଯାଇଛି, କିନ୍ତୁ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ସେ ଅମର ହୋଇ ରହିଯାଇଛନ୍ତି ଜନମାନସରେ ।

୪. **ଯେପରି 'ସଶ୍ରମ', ସେହିପରି ଶବ୍ଦର ଆରମ୍ଭରେ 'ସ' ଯୋଗ ହୋଇ ଥିବା କେତୋଟି ଶବ୍ଦ ଲେଖିବା ।**

....

....

୫. **ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଠିକ୍ ଶବ୍ଦଟି ବାଛି ଲେଖିବା ।**

କ) ଅଭିବକ୍ତ, ଅବୀଭକ୍ତ, ଅବିଭକ୍ତ ....

ଖ) ଶୋଷିତ, ଷୋଶିତ, ସୋଷିତ ....

ଗ) ସ୍ୱିକାର, ଶ୍ୱିକାର, ସ୍ୱୀକାର ....

ଘ) ମୁଶାଦାର, ମୁସ୍ତାଦାର, ମୁଷାଦାର ....

ଙ) ମୁହୂର୍ତ୍ତ, ମୂହୁର୍ତ୍ତ, ମୂହୂର୍ତ୍ତ ....

୬. **ବନରେ ବାସ କରୁଥିବା ଲୋକକୁ ବନବାସୀ କହୁ, ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଯେଉଁଗୁଡିକ 'ବାସ' କରୁଥିବା ଅର୍ଥ ପ୍ରକାଶ କରୁଛି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବାଛି ବାକ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ।**

ପଲ୍ଲୀବାସୀ	ଗ୍ରାମବାସୀ
କ୍ଷେତ୍ରବାସୀ	ଭାରତବାସୀ
ନଗରବାସୀ	ପ୍ରବାସୀ
ସାବାସୀ	ରାଜ୍ୟବାସୀ
ପ୍ରତିବାସୀ	ଅନ୍ତେବାସୀ

୭. **ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକରୁ 'ଲକ୍ଷ୍ମଣ' ଶବ୍ଦଟି ବଦଳାଇ ତା ସ୍ଥାନରେ ଉପଯୁକ୍ତ ପଦ ବସାଇବା ।**

ଯେପରି : – ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ମୁହଁର କଥା ଚାରି ବର୍ଷ ପରେ ସତ ହେଲା ।

ତାଙ୍କ ମୁହଁର କଥା ଚାରିବର୍ଷ ପରେ ସତ ହେଲା ।

କ) ଦେଶପାଇଁ ପ୍ରାଣବଳି ଦେଇ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଅମର ହୋଇଛନ୍ତି ।

ଖ) ଲକ୍ଷ୍ମଣ କୋରାପୁଟ ଜିଲ୍ଲାରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ।

ଗ) ବାପା ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କୁ ମୁସ୍ତାଦାର ଭାବରେ ବାଛିଲେ ।

ଘ) ସଂଗ୍ରାମୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଆଗୁଆ ଥିଲେ ।

ଙ) ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ମୁହଁରୁ ରାମଧୁନ୍ ବାହାରିଥିଲା ।

ଚ) ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଂଗ୍ରାମୀମାନେ ଉତ୍ସାହିତ ହେଲେ ।

୮. କେତେକ ଶବ୍ଦର ପୂର୍ବରେ 'ଅ' ଅକ୍ଷର ଲଗାଇଲେ ତା'ର ବିପରୀତ ଅର୍ଥ ପ୍ରକାଶ କରୁଥିବା ଶବ୍ଦ ହୋଇଥାଏ । ଯେପରି 'ଅଘଟଣ' ଶବ୍ଦ 'ଘଟଣ' ଶବ୍ଦର ବିପରୀତ ଅର୍ଥକୁ ବୁଝାଉଛି । ସେହିପରି ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ 'ଅ' ଲାଗିଥିବାରୁ ବିପରୀତ ଅର୍ଥକୁ ବୁଝାଉଛି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବାଛି ଲେଖିବା ।

ଅବିଭକ୍ତ, ଅଞ୍ଜଳି, ଅସଜ, ଅଫିସ୍, ଅଲୋଡ଼ା, ଅଦାଲତ, ଅଙ୍ଗୁର, ଅଦରକାରୀ, ଅଖିଆ, ଅବାଟ ।

....

....

....

୯. ଯେପରି 'ଶୋଷିତ' ଶବ୍ଦଟି ଶୋଷଣରୁ ଗଠିତ, ସେପରି ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ କେଉଁ ଶବ୍ଦରୁ ଗଠିତ ହୋଇଛି ଲେଖି ସେହି ଶବ୍ଦଟିକୁ ନେଇ ବାକ୍ୟ ଗଠନ କରିବା ।

ଶାସିତ ...., ...

ବର୍ଜିତ ...., ...

ଘୋଷିତ ...., ...

ଦୂଷିତ ...., ...

ତୃଷିତ ...., ...

ଗର୍ବିତ ...., ...

ତୁମ ପାଇଁ କାମ

୧. ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନାୟକଙ୍କ ଯେଉଁ ଗୁଣଗୁଡ଼ିକ ତୁମକୁ ଭଲ ଲାଗିଲା, ତାହା ବର୍ଣ୍ଣନା କରି ସାଙ୍ଗ ନିକଟକୁ ଚିଠିଟିଏ ଲେଖ ।

୨. ଓଡ଼ିଶାର ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅତିକମ୍‌ରେ ଦଶଜଣଙ୍କ ଜୀବନ ସଂପର୍କରେ ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରି ପଢ଼ ।